

Sygn. akt III C 1264/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Andrzej Lipiński

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2019 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenie roszczenia

postanawia:

wniosek oddalić.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 15 listopada 2019 r. powód wniósł o ustalenie nieważności umowy kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 24 września 2008 r. oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 112.030,40 zł oraz kwoty 6.314,92 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ewentualnie w razie uznania przez Sąd, że żądana przez stronę powodową kwota z tytułu zwrotu przez stronę pozwaną nienależnego świadczenia powinna być zasądzona w polskich złotych, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 134.996,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł również o ustalenie, iż między nim a stroną pozwaną nie istnieje stosunek zobowiązaniowy, mający swoją podstawę w umowie kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do CHF z dnia 24 września 2008 r. wraz z zawartym pomiędzy stronami aneksem, ustalenie, że pomiędzy powodem a pozwanym nie istnieje stosunek zobowiązaniowy, mający swoją podstawę w umowie kredytu hipotecznego zawartej przez powoda z pozwanym wraz z aneksem, z którego wynikałoby roszczenie strony pozwanej do wyliczenia raty kredytu strony powodowej w oparciu o kurs sprzedaży CHF obowiązujący u pozwanej, kurs NBP albo w oparciu o jakikolwiek inny pozaumowny kurs CHF, a także ustalenie, że na podstawie zawartej z powodem umowy kredytu hipotecznego, pozwana ma względem powoda roszczenie o zapłatę odsetek umownych liczonych od kwot faktycznie wypłaconych a nie od kwot nominalnych umownie kursem CHF. W uzasadnieniu pozwu powód powoływał się na okoliczność, iż w przedmiotowej umowie znajdują się postanowienia, które stanowią klauzule abuzywne. Wskazywał również, że postanowienia umowy kredytowej nie zostały z nimi indywidualnie uzgodnione.

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 14 lutego 2019 r. wniósł o oddalenie powództwa.

Pismem z dnia 17 października 2019 r. powód wniósł o zabezpieczenie powództwa o ustalenie i zapłatę poprzez wstrzymanie obowiązku, polegającego na spłacie bieżących rat kredytu, w wysokościach i terminach wskazanych przez pozwanego bank w harmonogramie spłat, w okresie od wniesienia niniejszego wniosku do czasu uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie.

W uzasadnieniu wniosku powód wskazał, że przedmiotowym pozwem dochodzi od pozwanego zapłaty kwoty pieniężnej, uwzględnienia wyeliminowania niedozwolonych zapisów znajdujących się w umowie. Powód podniósł, że suma rat wpłaconych przez powoda wraz z innymi kosztami przewyższa już kwotę udzielonego kredytu. Zdaniem powoda cel postępowania jest zagrożony z uwagi na kondycję finansową pozwanego banku, która była przedmiotem licznych spotkań KNF oraz NBP. Powód wskazał, że powszechnie wiadomym jest rozważanie przez Prezesa BFG przejęcie pozwanego banku za kwotę 1 zł., co zdaniem powoda świadczy o sytuacji pozwanego banku. Dodatkowo powód powołał się na załączony wykres obrazujący kondycję banku za okres ostatnich sześciu miesięcy, a także na decyzję KNF z dnia 31 maja 2019 r. odmawiającą wydania zezwolenia na połączenie pozwanego banku z Idea bank S.A. Powód wskazał również, że pozwany od kilku lat notuje straty. Wskazał nadto, że zdaniem KNF proces restrukturyzacji banku w oparciu o dotychczasowy APPN nie gwarantuje przeprowadzenia procesu sanacji w zakładanych pierwotnie terminach. Zdaniem powoda powyższe prowadzi do sytuacji, w której jego wniosek o udzielenie zabezpieczenia jest uzasadniony.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

W ocenie Sądu wniosek o zabezpieczenie powództwa nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 730 § 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Natomiast art. 730¹ § 1 k.p.c. stanowi, że udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny, który na podstawie § 2 powołanego przepisu, istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Należy przy tym wskazać, iż w świetle powołanych przepisów obie te przesłanki muszą wystąpić łącznie. Warto też podkreślić, że uprawdopodobnienie powinno opierać się na przedstawieniu stosownych środków dowodowych, na podstawie których kierując się zasadami doświadczenia życiowego, a także racjonalną oceną przedstawionego stanu faktycznego, można dojść do usprawiedliwionego przekonania, że dochodzone roszczenie oraz obawa zniweczenia skutków procesu są wysoce prawdopodobne. Dodać należy, że uprawdopodobnienie to nie może opierać się wyłącznie na samych twierdzeniach strony.

W przedmiotowej sprawie powód domaga się udzielenia zabezpieczenia roszczenia zarówno pieniężnego - o zapłatę oraz niepieniężnego - o ustalenie.

Materialnoprawną podstawę żądania pozwu stanowi art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W art. 69 ust. 2 pkt 2 powołanej ustawy wskazano, że umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać m.in. kwotę i walutę kredytu. W przepisie art. 69 ust. 2 ustawy Prawo bankowe zostały wymienione elementy, jakie powinna zawierać umowa kredytu. W literaturze i orzecznictwie zgłaszane są wątpliwości, czy każda umowa kredytu powinna zawierać wszystkie z tych elementów. Nie ulega jednak wątpliwości, że umowa kredytu, w której nie wskazano wszystkich elementów określonych w art. 69 ust. 2, jest ważna (tak B. Smykła, Prawo bankowe, Komentarz, Warszawa 2011, s. 301-302). Umowa kredytu powinna jednak określać jego walutę. W braku określenia waluty kredytu nie będzie uprawnione uznanie, że kredyt został udzielony w walucie polskiej [takie stanowisko zajmował J. Molis, w: F. Zoll (red.), Prawo bankowe, t. I, s. 685, który powoływał się na zasadę walutowości zawartą w art. 358 k.c. De lege lata, po zmianie art. 358 k.c. pogląd ten jest nieaktualny].

W niniejszej sprawie należy przy tym wyraźnie odróżnić kwestię zastosowania w umowie niedozwolonej klauzuli umownej w ramach tzw. spreadu od kwestii nieważności całej umowy na podstawie art. 58 k.c. Zastosowanie przez pewien okres niedozwolonego postanowienia umownego (w zakresie sposobu rozliczania kredytu) nie powoduje a limine nieważności całej umowy od chwili jej zawarcia. Klauzulą niedozwoloną jest postanowienie umowy zawartej z

konsumentem (lub wzorca umownego), które spełnia (łącznie) wszystkie przesłanki określone w przepisie art. 385¹ k.c.: 1) nie jest postanowieniem uzgodnionym indywidualnie; 2) nie jest postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron; 3) kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Dokonanie oceny wymaga zbadania okoliczności związanych z procesem kontraktowania, zaś oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. W świetle orzecznictwa sądów powszechnych (np. wyrok SN z dn. 22.01.2016 r. I CSK 1049/14; wyrok SA w Krakowie z dn. 4.10.2016 r. I ACa 645/16) zasady określania kursu waluty denominacji ze względu na brak szczegółowych parametrów pozwalających na kontrolę banku w sposobie ustalania kursu waluty, który jest odmienny od kursu oferowanego przez NBP, mogą stanowić klauzule niedozwolone, przy czym ustalenie tego wymaga kontroli incydentalnej w każdej sprawie. Związanie sądu orzeczeniem SOKiK oraz wpisaniem danej klauzuli stosowanej przez konkretny bank do rejestru klauzul niedozwolonych dotyczy tylko tych umów, które zostały zawarte po umieszczeniu postanowienia umownego do owego rejestru.

Przedstawione przez wnioskodawcę środki uprawdopodobnienia czynią przy tym, na obecnym etapie postępowania, zasadnym jego twierdzenia odnośnie dyskrecjonalności Banku w ustalaniu wysokości zobowiązań oraz kwestionowanych w tym zakresie klauzul indeksacyjnych w zawartej umowie kredytu. Wykładnia poszczególnych postanowień umowy i kwestia indywidualnego uzgodnienia kwestionowanych postanowień, będzie przedmiotem postępowania rozpoznawczego, nie przesądzając na tym etapie o zasadności roszczenia wnioskodawców bez wątplenia, wskazane zapisy wskazują na możliwość zakwalifikowania ich jako klauzul niedozwolonych, bowiem mechanizm ustalenia przez Bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (por. SN w wyroku z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14 oraz w wyroku z dnia 14 lipca 2014 r., II CSK 803/16). W związku z powyższym, roszczenie powoda należy uznać na obecnym etapie za uprawdopodobnione.

Odnosząc się do drugiej z kumulatywnych przesłanek wymienionych w art. 730¹ k.p.c., tj. interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, wskazać trzeba, iż w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw ku temu, by przyjąć, że zasadne są obawy powoda, co do tego, że w przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia uniemożliwione lub poważnie utrudnione mogłoby zostać wykonanie zapadłego orzeczenia. Występowanie interesu prawnego, stosownie do art. 730¹ § 2 k.p.c. polegać może na uniemożliwieniu lub poważnym utrudnieniu osiągnięcia celu postępowania w sprawie. Jak słusznie podnosi się w literaturze dotyczącej postępowania zabezpieczającego obawa taka musi mieć charakter realny, nie zaś hipotetyczny i opierający się jedynie na subiektywnych odczuciach uprawnionego.

W niniejszej sprawie ryzyko przyszłej, ewentualnej niewypłacalności Banku ma charakter jedynie potencjalny, hipotetyczny. Nawet ewentualne uznanie za niedozwolone konkretnych wzorców umownych i biorąc pod uwagę liczbę osób – klientów pozwanego Banku, którzy zawarli podobne umowy o kredyt hipoteczny indeksowany do CHF, ryzyko, że skala tego zjawiska, w obliczu kierowanych wobec pozwanego roszczeń, spowoduje całkowitą jego niewypłacalność, pozostaje minimalne. Tym nie mniej, mając na uwadze wszystkie wymienionej wyżej okoliczności, w ocenie Sądu, wbrew twierdzeniom powoda w niniejszej sprawie ryzyko przyszłej, ewentualnej niewypłacalności pozwanego Banku ma charakter jedynie hipotetyczny. Mając bowiem na względzie liczbę klientów pozwanego będących stroną podobnej umowy o kredyt hipoteczny indeksowany do franka szwajcarskiego, nawet gdyby uznać konkretne wzorce umowne za niedozwolone, ryzyko, że skala tego zjawiska w obliczu kierowanych wobec pozwanego Banku roszczeń spowoduje jego całkowitą niewypłacalność, nadal pozostaje minimalne.

Oceniając kwestie istnienia interesu w udzieleniu zabezpieczenia nie może uiść uwadze Sądu, że mimo, iż sytuacja majątkowa pozwanego (...) Bank jest trudna, a w przyszłości rzeczywiście doszło do znacznego pogorszenia takiej sytuacji, to bezpieczeństwo depozytów w Polsce gwarantuje instytucja jaką jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny, który to fundusz gwarantuje zwrot środków w kwocie do 100.000 euro. Suma ta obejmuje środki na wszystkich rachunkach klienta, tj. lokaty terminowe, bieżące oraz oszczędnościowo-rozliczeniowe. W przypadku, gdy kwota

depozytów przekracza sumę gwarantowaną, o ich zwrot można się ubiegać w ramach postępowania upadłościowego. Co więcej, w istocie najczęściej dochodzi do sytuacji, w której to upadły bank zostaje przejęty przez inny podmiot. Wówczas nowy właściciel przejmuje wszystkie jego dotychczasowe zobowiązania.

Zdaniem Sądu wniosek o powoda o wstrzymanie obowiązków dokonywania spłat kredytu hipotecznego w związku z powództwem o stwierdzenie nieważności umowy kredytowej w terminach określonych umową od dnia założenia wniosku do czasu uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie, nie zasługiwał na uwzględnienie i podlegał oddaleniu. Wskazać należy, iż strony powód nadal pozostaje stroną umowy w związku z czym nadal zobowiązany jest do ponoszenia rat kredytowych. Bezspornym jest, że pozwany bank wywiązał się z postanowień umowy i przekazał środki z kredytu do dyspozycji powodów. Na uwadze należy mieć, że w świetle art. 385¹ § 2 k.c. jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, to strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Roszczenie powoda, jak wskazano powyżej, zostało uprawdopodobnione, jednakże sposób zabezpieczenia nie zasługiwał na uwzględnienie. Nie jest bowiem, w ocenie Sądu, możliwym doprowadzenie do sytuacji, w której powód korzystałby z kapitału banku bez jakiegokolwiek wynagrodzenia dla niego z tego tytułu. Uwzględnienie wniosku powoda w tym zakresie doprowadziłoby do sytuacji, w której pozwany byłby obciążony ponad potrzebę. Zgodnie natomiast z przepisami, sposób zabezpieczenia nie może stanowić dla uprawnionego nadmiernego obciążenia, jednak ma uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną (zasada proporcjonalności zabezpieczenia - postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9 lutego 2012 r., I ACz 196/12). Nadmienić przy tym należy, że banki nie udzielają kredytów z własnych środków, lecz ze środków finansowych uzyskanych z innych źródeł, w tym od klientów, którzy złożyli takie środki na rachunkach bankowych i lokatach. Dlatego ze względu na bezpieczeństwo powierzonych im pieniędzy, banki są wręcz zobowiązane do podejmowania wszelkich działań, pozwalających na minimalizację ryzyka w przypadku problemów ze spłatą kredytu przez konkretnego kredytobiorcę. Dochodząc spłaty zaległości, postępują zgodnie ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem umowy. Co więcej, każda osoba decydująca się na zaciągnięcie kredytu winna liczyć z obowiązkiem jego spłaty. Dla każdej osoby o przeciętnej wiedzy jest oczywistym, że zawierając umowę z Bankiem o kredyt walutowy, winna liczyć się z obowiązkiem spłaty zaciągniętego zobowiązania pieniężnego oraz konsekwencjami jego ewentualnego nieuregulowania we właściwym terminie.

Mając na uwadze wszystko powyższe, na mocy przepisy art. 730 k.p.c. w zw. z art. 730¹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Z/

1) (...)

2) (...)